

СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

РІК XLVII Ч. 202. Джерзі Сіті, Н. Дж., четвер, 31-го серпня 1939.

SVOBODA

UKRAINIAN DAILY

No. 202. Jersey City, N. J., Thursday, August 31, 1939.

VOL. XLVII

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ ПЯТЬ ЦЕНТИВ ЗА ГРАНИЦЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ

Ред. „Свобода“: Bergen 4-0237. — Tel. J. H. Conway: Bergen 4-1018. 4-0807.

THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA

FIVE CENTS ELSEWHERE

РУЗВЕТ КРИТИКУЄ НЕВТРАЛЬНО-СТЕВИЙ АКТ

ВАШИНГТОН. — На пресовій конференції президента Рузвельта заявив газетарям, що відмова конгресу уневажнити теперішній неутральний акт, а ухвалити новий, який поручав уряд, причинилась багато до того, що Гітлер видвигнув нові домагання в заграничній політиці і викликав теперішню кризу. Цей факт, твердив Рузвельт, багато причинюється до можливості вибуху війни.

РЕВІЗІЯ НА ЧУЖИХ КОРАБЛЯХ.

ВАШИНГТОН. — Президент Рузвельт заявив, що на основі закону, що залишився ще з часів світової війни, американські власті будуть перешукувати всі чужі кораблі, що прибувають до американських портів і будуть упевнятися, чи нема на них зброї і чи не перевозять часом вони потайки амуніції, або інші продукти, заборонені законом. Однак президент має право рішати, котрої нації кораблі брати під розшуки, а котрої ні.

Німечкський корабель „Бремен“ далі лишається під розшуками влади. По одній контролі настигла ще одна. Портові власті заявили, що вони не задоволені першою контролею. Також заявили, що інші кораблі, під ними французькі й англійські, будуть піддані між подібну контролю.

СКРІПЛЯЮТЬ ПАНАМСЬКИЙ КАНАЛ.

БАЛБОА. — В смугу Панамського Каналу напливають американські військові відділи, які на випадок війни стерегти від ушкодження цей канал. Влада заряджає, що на кожний чужинецький корабель, який переїжджає через канал, всаджений буде відділ американського війська, що наглядає над кожним кроком корабельної залоги.

НЮ ЙОРК ТЕЖ ПРИГОТОВЛЯЄТЬСЯ НА ВПАДОК ВІЙНИ.

НЮ ЙОРК. — Ньюйорський поліцейний комісар Валентайн заявив, що він уложив уже цілий план, як, на випадок війни, стерегти Нью Йорк перед можливими саботажми і терором. Отож на основі того плану всі важніші будинки Нью Йорку, чужі амбасад, мости і фабрики будуть пильно стережені цивільною й умунурованою поліцією.

НЮ ЙОРК КУПУЄ ПІДЗЕМНУ ЗАЛІЗНИЦЮ.

НЮ ЙОРК. — Ньюйорський департамент перевозу ухвалив купити підземну залізницю „Ай Ар Ті“. Попередньо ухвалено купити підземної залізниці „Бі Ем Ті“. Передбачають, що наступного року всі ньюйорські підземні залізниці будуть під одним міським зарядом.

ФРІЦОВІ КУНОВІ ЗАБОРОНЯЮТЬ ВИІЗД ЗА ГРАНИЦЮ.

ВАШИНГТОН. — Конітет Даеса, котрий тепер розглядає націстичну діяльність в Америці, вислав до портових властей повідомлення, щоб вони не пустили за границю Фріца Куна, лідера американського націстичного Бунду, бо Кун є тепер перед дохожденням влади.

ГУБЕРНАТОР ЛІМЕН УСУВАЄ СУДДЮ МАРТИНА.

ОЛБАНІ. — Губернатор Лімен вніс домагання до стейтвової легіслатури, щоб вона усунула суддю в повіті Квінс, Джорджа Мартіна, з його посади, тому, що він побирав хабарі від сторін, яких справи розглядалися у суді. В тій цілі буде надзвичайне засідання легіслатури.

СКАНДАЛ ПОЛЬСЬКОГО СВЯЩЕНИКА ПОШИРЮЄТЬСЯ.

КЕМДЕН. — Польський священник Дворецкі, який намовив хлопця Петра Шевчука, щоб той замордував його власну дочку Ванду, тепер перед судом разом з Шевчуком признався до вини. Та поліція тепер починає дошукуватись інших злочинів, пов'язаних тим польським „священником“, а саме, починає підозрівати, що він струїв пару літ тому також свою жінку, що ніби вмерла на „запалення легенів“. Також поліція дістала певні докази, що він належав до шайки, що трула людей для асекурації. На переслуханні стверджено, що Дворецкі робив пропозиції іншим до вбивств, щоб вони зглядили до світу його дочку. Минулого року він підмовив був двох, і вони були побили його дочку до безтями. Та її тоді не вбили й вона виликувалась з ран. Дворецкі і Шевчука майже певно очікує електричне крісло.

СОВЕТИ УСУВАЮТЬ ФІЛЬМУ „ПРОФЕСОР МАМЛОК“.

НЮ ЙОРК. — Совети забрали зо свого павільону на Світовій Виставі фільму власного виробу, „Професор Мамлок“. У тій фільмі Совети різко осуджували націстичну Німеччину. Тепер, по договорі з націстами, вони ту фільму забирають, а виставляють іншу.

НАРАДИ В СПРАВІ КРИЗИ.

Лорд Галіфлекс, британський міністер заграничних справ (наліво) і Джозеф Кенеді, американський амбасадор до Англії, виходять з дому британського міністерства для заграничних справ по конференції про теперішню кризу.

ВЕЛИКИЙ МЕТЕОР ПЕРЕЛЕТІВ ПОНАД ОНТЕРІО.

Понад південно-західною частиною Онтеріо перелетів великий горючий метеор, освітив небозвід на милі довкола і викликав переполох серед населення. Один з астрономів, який тоді був в обсерваторній станції західно-онтерійського університету і бачив те явище, думає, що метеор був на висоті чверть милі над землею і мабуть згорів, заки впав на землю.

Метеор бачили в Клідленді над озером Ірі, в Віндзорі, на ріці Дітройт і над озером Гурон.

Як тільки засвітив небозвід, моментально устав всякий рух на дорогах і вулицях, тисячі людей запитували телефонами редакції часописів. Заки зник останній слід метеору, появилася в повітрі дві хмари з диму, які можна було бачити пів години.

КАНАДІЙСЬКИЙ УРЯД ПОМАГАЄ СЛІПМ.

Поверх 4,500 сліпих людей у Канаді одержують державну пенсію. В фінансальній році, що скінчився 31 березня, домініальний уряд виплатив сліпим людям \$888,772.

НАПАД НА 80-ЛІТНЬОГО СТАРЦЯ.

Два невідомі бандити напали в неділю рано, 9. липня, на хатину 80-літнього Мартіна Джаджулі (?), пів милі на захід від пошти Фіш Крік, Саск., і побили його смертельно. Старець побирав старечу пенсію й відно мешкав самий. Грабники зажадали грошей, а коли Джаджула сказав, що має тільки чек, вони смертельно його побили. Переведений до шпиталю у Вакав, Джаджула помер.

ШПИГУНИ В АРСЕНАЛІ В ТУЛЬОНІ.

До військового арсеналу в Тульоні дісталася вночі кілька осіб та, вкравши автоматичний кріс, намагалися втекти з авто. Поліція затримала авто та арештувала 5 осіб. Шестим пасажиром був вояк, що брав участь в крадіжці, але повідомив про все заздалегідь поліцію. Напасники стріляли до поліції.

В зв'язку з цим нападом арештовано в Тульоні одну жінку. Її назвища не подано. Поліційний комуніст говорить, що це звичайний крадіж, бо напасники це відомі злодії. Але припускають, що скоріше маєтись тут до діла зо шпигунською аферою, бо напасники вкрали новий, досі в армії неживаний тип автоматичного кріса, щоб його вивезти за кордон.

ЗА „УКРАЇНІЗУВАННЯ“ НАЗВИЩ.

Окружний суд у Чорткові засудив о. Миколу Івахнюка, гр.-кат. пароха в Джурині, на 6 місяців безоглядної в'язниці за „українізування“ назвищ. Окружний суд у Самборі засудив о. Олександра Тимкевича, гр.-кат. пароха Опаки, дрогобицького повіту, на 6 місяців в'язниці з припиненням кари на 5 літ.

В КАНАДІ НЕ ВІЛЬНО ДРУКУВАТИ ПРОТЕСТАНТСЬКОЇ БІБЛІЇ.

Саскачеванський відділ Трейдс енд Лейбор Кансид рішив звернутися до прем'єра Кінга, щоб прем'єр вислав петицію до короля Юрія VI в Лондоні за дозволом друкувати в Канаді протестантські біблії. Тепер не вільно протестантам друкувати своєї біблії в Канаді; друкують їх в Англії.

НАПАД КОМУНІСТА НА УКРАЇНСЬКОГО КУПЦЯ.

У понеділок, 19. червня ц. р. коло 7 год. вранці прийшов до крамниці купця П. Марка Василь Козяк, який сидів на комунізм 4 роки, і зажадав 1 кг. хліба. Розглянувшись по крамниці, почав балачку на комуністичні теми, вихвалюючи комуністичний рай у Советах. Коли власник крамниці ваявив Козякові, що не має найменшої охоти слухати його теревенів, В. Козяк, викинувши і бючи кулаком до стола, назвав п. Марка фашистським хамом. Ображений купець вийшов зпоза прилавка й опаноривши двері намагався викинути нахабного В. Козяка з крамниці, але він кинувся на купця з палицею та кулаками. У власній обороні нападений ударив напасника тягарцем від ваги по голові і аж у той опосіб оборонився перед напасником.

НОВА СКАНДАЛЬНА АФЕРА У ЛЬВОВІ.

Від кількох днів санітарно-обов'язка поліція у Львові переводить допити у справі скандальної афери, якої „героями“ є старші, поважні панове та гімназійні ученики. Подробиці цієї скандальної афери поки що тримають у тайні.

УЧЕНЬ УБИВ ПОЛІЦАЯ.

17-літній гімназійний учень Едмунд Навроцький з Бродниць убив двома стрілами поліца М. Петров'яка. В часі слідства Навроцький признався, що вбив поліца тому, щоб здобути револьвер, потрібний йому до майбутніх грабункових нападів.

СТРАШНА ПІМСТА СЛУЖНИЦЬ.

Дня 21. червня знайшли тіло багатої вдови Фригової з двома дітьми в її хаті в Швернонхах Малих, турецького повіту. При житті залишився 2-літній вурок, служниця Стадніслава Морочівнича та два старші сини, які опали у стодолі. Слідство виявило, що саме 22-літня служниця Морочівнича вбила Фригову з двома дітьми з пікети. Син Фригової залюбився у гарній служниці, але не міг оженитись з нею, бо магі не годилась на таке подружжя. Тому Морочівнича страшно пікетила на вдові, яка її любила.

ГІМНАЗІЙНІ УЧЕНИКИ ЗЛОДІЯМИ.

З початком червня ц. р. поштовий уряд у Бродках ствердив, що невідомі злодії викрадали з поштових скриток кореспонденцію, користуючись підробленим ключем. Слідство виявило, що кореспонденцію викрадали: 15-літній О. Гарал, Ш. Гольденберг і 18-літній Г. Мордер, гімназійні ученики з Бродь. Арештовані вибирали з поштових скриток кореспонденцію місцевих купців. Стверджено, що со скритки Гавриха арештовані вкрали лист дисконтного банку з Львова з чеком на 1,969 зл., що його зреалізували у Львові. Поліції вдалося арештувати заганих трьох гімназійних учеників підчас крадіжки поштової переказу на суму 1,000 зл. со скритки Венямина Клінда. Справою занявся прокуратор.

МИРОВОЙ ВІДДИХ СКРІПЛЯЄТЬСЯ

ЛОНДОН. — Бритійський уряд раз-у-раз відкреслює, що Англія готова до війни і далі стоїть при Польщі. Огі постійні заяви стрічаються в парламенті з голосним одобренням. Та водночас приймається з великим полемкою кожне слово, яке надходить з Німеччини, а з якого можна вносити, що заноситься не на війну, а на переговори. Нове писмо канцлера Гітлера дає до розуміння, що Німеччина готова згодитись на переговори, себто на мирову конференцію, якщо їй наперед запевнили, що її домагання щодо Данцігу, Коридора та Шлеська будуть узгоджені. Така нова міжнародна конференція малаб зайнятих ліквідацією версайського договору і завести новий порядок в Європі. Чи з цього що вийде, ніхто цього не знає. Але те, що Німеччина виявляє охоту до таких перетрактацій, вважають великим кроком вперед у справі замирення.

КАЖУТЬ, ЩО НІМЕЧЧИНА ЗАЛЯКАНА.

ПАРИЖ. — У Франції є того перекопання, що Німеччина перахувалась на війні нервів, бо нерви не втратили ні Англія, ні Франція, але зате тратять їх німецький народ, що вже тепер, коли заведено харчові обмеження, перекопнується, що означатиме війна.

НЕ РОЗУМІЮТЬ СОВЕТИВ.

МОСКВА. — Совети проголосили офіційно, що вони скріпляють свою західну границю. А що вони ще досі не ратифікували німецько-советського договору, то така заява про висилку нових військових частин на захід викликає дивоглядні коментарі. Бо питають себе: проти кого Совети висилають війська? Адже з Польщею не будуть воювати, а з Німеччиною заклали союз. Тому кажуть, що певно мусить бути між Советами і Німеччиною ще якийсь секретний договір.

ЗГОДА КОШТОМ ЛИТВИ.

МОСКВА. — Німецько-англійські переговори толкують собі тут між іншим так, що Польща буде змушена відступити Німеччині Данціг і Коридор, а за те дістане можливо Мемель, або якусь литовську територію з доступом до моря. А можливо віддадуть Польщі й цілу Литву.

ТЕРОРИСТИ ПРИ РОБОТІ.

ВАРШАВА. — Польська преса розписується широко про різні терористичні акти, яких доконують, як вона твердить, німецькі терористи. Наслідком такої акції був бомбовий вибух на залізничній станції в Тарнові, де згинули 7 осіб (деякі часописи подають 17) і було багато ранених. З приводу цього арештовано двох німців. Подібні арешти пороблено на Шлеську.

НАПРУЖЕННЯ МІЖ ПОЛЬЩЕЮ І СЛОВАЧЧИНОЮ.

БРАТИСЛАВА (Словачина). — Ціла Словачина є під німецькою військовою владою. Прем'єр Тісо звернувся до словацького народу з відбавою, щоб прийняти німецьке військо по приятельськи, бо воно „боронитиме Словачину від польського наїзду“. Вся словацько-польська границя є тепер обсаджена німецькими військами. Подають, що відділ польського війська з 150 жовнів перейшов на словацьку сторону і його взяли в полон, при чому згинув польський старшина. Проти заняття Словачини німецьким військом Польща формально за протестувала, як теж і проти прокламації Тіса.

ВИПУСТИЛИ НА ВОЛЮ.

ЛЬВІВ. — „Діло“ подає, що 16. серпня вийшли на волю з львівської в'язниці майже всі українські священники (з винятком двох), кілька інтелігентів (між ними і ред. Богдан Кравців) та коло 40 селян і сілських хлопців. Це ті в'язні, що їх арештувала польська поліція в суботу, 29 липня.

ЯКОСЬ НЕ ВЕДЕТЬСЯ З ПОЛЬОНІЗАЦІЄЮ.

ВАРШАВА. — Польська преса нарікає на ведення державної пропаганди на „східних кресах“. Пише, що вже відбувся організований за державні гроші 4-тий „Поліський Ярмарок“, що мав на цілі „зблизити“ Полісся до держави. Та і той „ярмарок“ був невдалий, бо не було — місцевого населення, а ті, що були, не репрезентують — Полісся. Отже на відкритті того свята було 30 польських журналістів, що прибули з різних міст Польщі, а головою з Варшави, а далі було коло 200 польських урядовців разом з воеводою Костеком-Бернацьким і всього 26 оригінальних полішуків, що їх стягнули для демонстрації перед владою, бо публіка була тільки — польсько-жидівська.

СУДЯТЬ І ПЕРЕСЛІДУЮТЬ.

ЛЬВІВ. — Українська преса подає далі день за днем про нові судові розправи проти української молоді, обвинуваченої за приналежність до О.У.Н. Падають нові тяжкі присуди. А разом з тим і шораз нові заборони осноування по селах навіть кружків „Сільського Господаря“. Про такі заборони в Росохах і Кальнику доносить „Діло“ з 17. серпня.

"SVOBODA" (LIBERTY).

FOUNDED 1893.

Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays
by the Ukrainian Press and Book Company, Inc.
at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J.
on March 30, 1914 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103
of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

За оголошення редакція не відповідає.

Канади належить посылати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

Тел. "Свобода": BERgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: BERgen 4-1016.
4-0807.

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

"ЗА НАШУ І ВАШУ СВОБОДУ"

Нема такого між нами, хто визнається у польсько-українських відносинах, щоб не чув чи не читав вище наведених слів, уложених поляками і від неспаматних часів повторюваних ними у різних часах і різних випадках, коли треба було їм підійти до українського народу. Клич цей, як бачимо, сам собою гарний, поетичний, благородний, хапаючий за серце, а навіть приговорюючий до політичного розуму. І якщо його можна здійснити, то певно булаб сильна Польща і булаб сильна Україна, а обидві ті незалежні держави, як заприязнені, булиб також і великою міжнародньою рівновагою в Європі, бо це булаб територія з понад 75 мільйонами населення, положена між Німеччиною і Росією. Та такого політичного розуму, щоб це розуміти і перекласти в життя, в Польщі ніколи не було й нема його тепер, коли про це говорять правдиво, широко і отверто. Значить, нема у поляків справжнього розуміння „нашої” і „вашої” свободи, а є тільки вузьке, шовіністичне і „моцарство” розуміння Польщі „од моржа до моржа”, від Балтики по Чорне море, закріплене поневоленням українського, білоруського й литовського народу. Ось саме тому польський клич „за нашу і вашу свободу” став для українців глумом над ідеалами свободи і братерства. Став звичайним ошукством, спрямованим до того, щоб туманити український нарід і зводити його підступом від прямуювання до дійсної свободи, а тимсамим і до визволення українських земель зпід Польщі.

З нагоди „приязні” між Німеччиною і Росією і конфлікту між Польщею і Німеччиною піднято в Польщі знову цей давній клич, і то в старій і втертій формі. Знову піднімаються в деякого голоси за „збратання” з українцями, за оборону спільної „свободи”, за спільний фронт проти спільного ворога — Росії, себто, мимоходом кажучи, той, з якою Польща недавно була, а властиво ще й далі є — у приязні.

Усю ту облуду пізнаємо у властивим світлі найкраще тоді, коли поглянемо, що саме тепер діється на українських землях під Польщею. А тоді побачимо, що в тій критичній для Польщі хвилині вона дійсно простягає нам руку, але не братню, а катівську. Вісті, що доходять до нас з Рідного Краю довірою дорогою і мають змогу передати нам дійсну правду, представляють нам наскрізь жахливий образ тамошніх відносин. Тисячі нових наших жертв опинилися в польських криміналах, тисячі побитих і тисячі різних дошкудувань над українцями і українськими установами — ось це є та „братня” рука, яку тепер простягнула Польща українському народові. В Польщі тепер тверда диктатура і дикий терор. Це, що подає наша преса про польські дикунства, а що перепускає польська цензура, є нічим у порівнянні з дійсністю, а тут польська пропаганда розпускає різні брехні про Українців і їхнє відношення до Польщі. Тим хоче баламутити світ і українців в краю і по світі. Але збаламутить тільки себе саму, бо з терором український нарід ніколи не погодиться.

ГЕЙ ДО НАС, ТОВАРИШІ ЗЗА ОКЕАНУ!

(У справі студій нашої американської молоді в Європі).

Відень, у серпні 1939.

Літо-дедаль мінає, швидко наспіє осінь, а з нею і початок нового шкільного року. І от, як з кожним новим шкільним роком, так і тепер вирінає перед нами знову ряд питань, зв'язаних тісно з проблемами нашого шкільництва, нашої національної освіти та освіти нашої молоді, над якими треба нам саме сьогодні гаразд застановитися та подумати про їх щонайдоцільнішу розв'язку з погляду на інтереси та на добро української нації. Правда, положення під теперішню хвилину в усьому світі, зокремаж однаке в Європі, таке, що здавалосьб іноді, начеб то питання про те, чи прийдє до другої світової війни, чи ні, нині найважливіше з усього, через що всі інші справи, зв'язані з буденщиною нашого життя, відступають подекуди на другий план. Але в дійсності воно тут так, що саме таке загрозливе положення у світі, як сьогодні, принукає нас з усією увагою придивитися до того всього, що в'яжеться з організацією нашого шкільництва та шкільної науки, зокремаж студій у вищих школах, на які я тут у першу чергу хочу звернути увагу українського громадянства за океаном.

І скажу зараз з усією чіткістю:

Іде про те, щоб українське студентство за океаном, зокремаж в Америці та в Канаді, студіювало більше в Європі тим способом пізнавало світ і оживлювало свої зв'язки з Рідним Краєм.

Цей одна з головних резолюцій ЦСУС-а (Центрального Союзу Українського Студентства), ухвалених на його, відбутім цього року XI. звичайнім З'їзді, резолюція, якої вагу розуміє хіба кожен, кому тільки лежить на серці добро української нації, а зокрема її майбутнє з погляду на ряди молодішої генерації України. Бо якщо говорити про студії нашої молоді у вищих школах узагалі, то годі не сказати, що в теперішніх обставинах ті студії на престолах рідної землі утруднюються їй у щораз більшій мірі. На землях Східної України ось, під кормигою червоних московських займанців, національне українське студентство доступу до високих шкіл майже не має, а на західних землях нашої батьківщини ляцкі пачіфікатори утруднюють українській молоді науку у вищих школах тим, що заводять

скрізь закон про обмежене число студуючих на даному виділі, так, що напр. число українських студентів, допущених у Польщі до науки, на техніці та на медицині зводиться просто до нуля! Таким чином ляхи відбирають українському студентству змогу вчитися у вищих школах раз до вищих шкіл у Польщі в тому числі, в якому наші середньошкільники хотілиб записуватися на дані виділи. А далі тому, що не дають їм дозволу виїхати на студії за кордон, бо добутий такою дозвіль сьогодня в Польщі незвичайно утруднене.

Як сказано:

Ваша шкільна наука на просторах рідної землі українській молоді нині неабияк утруднена, а через те є по-важна небезпека, що українська інтелігенція в Європі не всілі буде видати з своїх рядів стільки наукової еліти, скільки її Україна в найближчій будучності буде потребувати.

От і чому мусимо сьогодні дбати про те, щоб кадри українського студентства, що студіює у вищих школах в Європі, поповнювались кадрами українського студентства зза океану.

Так, молоді Товариші!

Гей, до нас, до Європи, на студії!

Правда, на наш превеликий жал не можемо Вас покищо закликати ні до Києва, ні до Харкова або Полтави, ні до Львова, до Чернівців або до Хусту, бо тут наших рідних, національних високих шкіл іще нема, хоч це і сутні просторі нашої української батьківщини. Але поки простори України визволяться з чужацького ярма і ми зможемо врешті стати панами власної землі, нам треба здобувати необхідне сьогодня наукове знання по змозі в культурних осередках Європи. Слава деяких європейських інституцій та їх наукових установ відома на весь світ, і тимто й о-світа, добута в тих університетах, це сьогодня духовий капітал першорядної ваги. З цього погляду візьмімо для прикладу ось хочби лиш медичний виділ в університеті у Відні. Його рівень стоїть так високо, що на науку медицини до Відня зїжджаються ще й сьогодня люди з усіх сторін світу, з найдаліших осередків Європи таксамо, як і з Єгипту, з Японії і з Китаю, чи якої іншої країни на Сході. І воно відомо, що з рядів дослідни-

ків медицини у Відні вийшли здебільша найбільші медичні поваги XIX. ст.

А до того, якщо дивитися на студії в Європі з матеріяльного боку, одна, незвичайно важна обставина, а саме: Кошти студій в Європі — як це провірено на основі досвідів — є майже 3 рази менші, ніж кошти вищих студій в Америці або в Канаді.

Отже, якщо ж притім користь і вигода для батьків з матеріяльного погляду!

Чули ми в рефераті представника українського студентства в Америці і в Канаді, тов. М. Дудри (Нью Йорк), прочитаному саме на останньому З'їзді ЦСУС-а, прикінці таке:

„Всетаки треба відмітити, що в усій праці нашої молоді в Америці дається відчувати брак рідного ґрунту під її ногами і брак ближчого контакту з рідними землями. Скільки то більше моглаб зробити тасаму молодь, колиб мала більшу національну підготовку до такої праці! І тут я дозволю собі зробити замітку, яка відноситься до краю, а саме, щоб край зацікавився ближче цією молоддю і давав їй щось, так, як це роблять інші державні європейські народи, піклуючися своїми земляками-емігрантами. Всі європейські держави опікуються своїми земляками-емігрантами в Америці, дають їм моральну й матеріяльну підтримку, намагаються удержувати живий зв'язок з ними, закріплювати в них національні почування і традиції, словом — заохоронити їх перед дена-

ціоналізацією і задержати їх при своєму народі. І з тою ціллю кожна з тих держав улаштовує безплатні або знизкові прогульки до старо-го краю, фундає стипендії для емігрантської молоді на студії в рідному краю, і таке інше. Подібно отже мусять поступати й українці в краю. І входить тут під увагу одна окрема справа, що її треба безумовно зреалізувати, а саме справа зближення української студуючої молоді в Америці до рідних земель. Маю тут на думці евентуальний приїзд бодай маленької частини цієї молоді на студії до Європи. Не говорю про студіювання на самих рідних землях, бо це з різних причин неможливе, а то й не вказане та безцільне. Але студіювання в європейських країнах, поза українськими землями, наближилоб у значній мірі ту молодь до українства, тим більше, що на вакаціях моглаб вона відвідувати і рідні землі”.

Так, напевно так!

Студуючий в Європі, наше українське студентство з Америки і з Канади мало б нагоду зблизитися до української молоді з краю і в краю, пізнати краще організоване студентське життя. І таксамо мало б нагоду поїхати собі на ферії до краю, побачити і пізнати цей край, надихатися його животворящим духом і розвжити ум і серце його видом.

Товариші-студенти за океаном! Ваші товариші в Європі ждуть на Вас. Приїжджайте! Д-р Остап Грицай.

ПОХІД ДОМОВИН У ФРАНЦІЇ

Франція вмирає й то вимальовує вже не від сьогодні. Факт вимирання нації стверджує урядова французька статистика, стверджує сам уряд у своїх енуціяціях, маніфестує це в законах, що мають тому вимиранню запобігти.

Ще перед 50 літами мала Франція річно округло 1 мільон новородків, сьогодня має тільки 600 тисяч. На 10 тисяч населення було тоді 35 новородків, тепер тільки 14! Отже спадок числа народин на більш як 50%. В 1935 р. число домовин уже перевищило число коликос. Кожного року меншає у Франції населення на яких 35—50 тисяч душ. Цілі села, особливо на півдні Франції, вилюднюються від вимирання й від еміграції до міст, де легше життя й більш заробітки.

Французька нація й уряд стають таким чином перед

смертельною загрозою, в бимальовує розумінні того слова. І то в тривожні дні воєнної загрози, яка підталаб ще грізніше життєві коріння нації.

Не диво, що уряд Даладіє взявся енергійно до боротьби зо смертю, видаючи опеціяльний „кодекс (декрет) про французьку рідню й національність”, і встановлюючи в ньому різні-преріжні грошеві премії та підмоги ва кожну сливе дитину у французькій сім'ї, мовляв: множитьс я рості, любі французі, а кася все заплатити.

Не треба думати, що французький уряд рахує на те, що відтепер у ріднях буде по 5, 6, чи 10 дітей. Крий Боже! Закон призначав премії й допомоги рідням, що матимуть бодай 3 дітей. Діставатимуть ті допомоги всякі рідні, бідніші й навіть багтіші, селяни, робіт-

чеш нашого кнура на твою брудну ляху? Такого надійного кнурочка нема в цілім краю. Скільки глечиків молоді, скільки мішків бараболі за це даси? — Шож, пане, марно тут і намагатися. До міста далеко, продати тяжко. Дурний нарід, пане. Плекають усе тільки доуст. Хай дає, коли не вміє продати”.

Гордубал непервно покиває.

Правда, правда, мало тут продавалось, ще гуси й кури так-сяк. Ну, це якийсь інший світ. Поляна знає собі раду, що правда, то правда.

„Далеко продати”, розуміє Степан, „і лише те, що справді виплатиться. Хто пде на базар із грудкою масла? Твій ніс покаже, що нічого не маєш, ну так спусти ціну або йди до дідька”.

„А звідки ти сам?”

„Тут долі, з Рибарів, знаєте, пане?”

Гордубал не знає, але каже: так, так, із Рибарів; чогоб газда не знав?

(Далі буде).

ники, купці, промисловці, військові звання, — щоб тільки придбали потомство.

Чим більше дітей — тим премія й допомога вища. Але вже й за першу дитину одержують подержку премію й то в двох ратах: одну як зачет, другу після народження дитини. Премія має бути заохотою й вирівнянням бюджету подружжя, який порушили народини дитини.

У всіх містах і містечках, де жінки працюють професійно поруч чоловіків „лоза домом” — одержуватимуть такі жінки-матері спеціальну премію за кожну дитину, щоб не мусили працювати професійно.

Щоб селяни не втікали з сіл до міст, передбачено для них у згаданому законі спеціальні допомоги. Коли французький парубок жениться — одержує з державної каси 10,000 франків позички на 10-літню сплату. Але за кожною дитиною квота позички зменшується. А коли в селянській рідні число дітей дійде до 5, всю позичку уряд дарує; як буде більше як 5 дітей, то ще й доплатить.

„Зразково демократична” Франція зрозуміла аж тепер, що моральність та добрі обичаї впали в неї так, що стали одною з причин вимирання населення. Черваками, що безкарно ціними роками підточували у Франції ту моральність, були лиха, неморальна книжка, журнал, часопис і взагалі всяка порнографія, друкована й поширювана живим словом на всяких сценах і сценах, у кабарегах і варієте, а далі неморальні, безідейні фільми, задалеко посушена свобода обичаїв і т. д. Все те зробило лиху прислугу французькій нації, бо дуже обнизило її моральний потенціал і зогдило родинні ідеали. Тому новий закон містить суворі приписи, що мають довести до регенерації французької родинної моралі.

Для осягнення збільшення числа народин мають послужити також важні спадщинні приписи. І так, коли в рідні було з одних родичів 5-ро дітей, а спадщина не перевищує вартості 150,000 франків — нема спадщинного податку („такси”).

На всю акцію оздоровлення нації призначає уряд покищо коло півтора мільярда франків. Премія за першу дитину виносить 2—3 тисячі франків. Висота премії залежить від висоти заробітків батька рідні. Родинні підмоги одержують всі працівники, платні, або ні, батьки щонайменше 2-ох дітей. За одну дитину дають взагалі-помогу у висоті 10% заробітку батька рідні, за 2 дітей — 20%, за кожну дальшу дитину 20% — до 14, згл. 17 року життя дитини залежно від того, коли дитина кінчить науку або термін. Окремі додатки одержуватимуть матері, що не працюють поза домом.

Вкінці признає закон допомоги для дітей, що по 18 році життя працюють на ріді батьків і не одержують за те від них заплаати.

Побіч цих засобів позитивних знає той закон також засоби негативні, що мають впливати на збільшення числа народин, а саме високі кари в'язниці й гризні за такі речі, як штучне уникання материнства, згонювання плоду без важної причини, за недозволені заходи повитух, за поширювання клічів проти материнства й за всяку порнографію.

Словом, уряд прем'єра Даладіє намагається золотом скріпити кров французької рідні й тим чином рятувати націю перед загинном. Чи це щось допоможе?

ЖЕРТВИ НА РІДНИЙ КРАЙ

посилати на таку адресу:

„OBYEDNANYE”

P. O. BOX 122, CHURCH ST. ANNEX,

NEW YORK, N. Y.

Карел Чапек.

ГОРДУБАЛ

КНИГА ПЕРША.

6)

Ах, ти чорний, думаєш, що не визнаюся на конях? Шож, правда, не визнаюся, але коні звикнуть до господаря.

Коні трясуть головами, от-от вирвуться; руки в кишені, Гордубале, й ні з місця, а то той чорний ще подумає, що боїшся.

„Це тріліток”, каже Маня, „від військового жеребця, о-о-он”, рве коневі губу, „ц-ц-ц-ц! Еє, чорт! Айда!” Кінш шарапне ним, але Степан тільки сміється; а Поляна приступає до коня й подає йому кусень хліба. Степан виблискує до неї зубами й очима й тримає коня ланцюжком аудила. „Ей ти! с-с-с-с!” Здається, наче він хоче йкати коня в землю, а з ляху йому сичить від зусилля.

Кінш стоїть з-гарно випнятою шиєю й обнюхує Поляні долоно. „Гі”, кличе Маня й завішений на головах коней ве-

де їх ходою до стайні.

Поляна дивиться їм услід. „Чотири тисячі дають за нього”, каже вона жваво, „але його не відаж; Степан каже, що вартий вісім. Ту кобилку будемо на осінь крити”... Ну, дідько знає, чого спинилася, начеб укусила собі язик. „Мушу дати їм оброку”, додає й вагається, не знає, як відійти. „Так, так, оброку”, згоджується Юрай. „Гарний коник, Поляно; а що, добре тягне?”

„Шкода його до воза”, відповідає Поляна роздратовано. „Це не мужицький кінш”.

„Ось воно як”, силує себе Гордубал. „Правда, шкода булаб його, юнака. Гарні коні маєш, серденько, радість на них подивитись”.

Тут уже виходить Маня зо стайні й несе два полотняні відра на воду. „Вісім тисяч за нього буде, господарю”, каже

з пересвідченням. „А та кобила малаб на осінь критись. Маю для неї обіцяного жеребчика, гей, який сатана!”

„Брут чи Гегюс?” обертається Поляна на півдорозі.

„Гегюс, Брут занадто важкий”. Маня показує зуби під чорними вусиками. „Не знаю, як ви, господарю, але я собі багато не роблю з важких коней. Силу мають, але жадну кров, пане. Жадну кров”.

„Авжеж”, каже Гордубал непервно. „З кровю то воно так. А шож корівки, Степане?”

„Корови?” — дивується Степан. „Ага, ви думаєте корови. Егеж, господина має дві корови, мовляла для молока. Ви ще не були в стайні, пане?”

„Ні, я — бачиш, я перед хвилиною вернувся”, каже Гордубал і впадає в розпук: де там, та купа напильних дров не дається заперти; але рівночасно радіє, що так цимлямо почав Степанові тикати як газда наймитові. „Авжеж”, додає, „саме я хотів туди йти”.

Степан услужливо його веде, несучи відерка з водою. „Маємо там — господина там має нове лошя, тритижневе, та одну повну кобицу; два місяці

тому була покрита. Сюдою, пане. Тамтой кінш уже наполовину проданий, дві з половиною тисячі, пане. Добрий кінш, але мушу запрягати трілітку, щоб вибігався. Не хоче стояти”. Маня знов вишкірює зуби. „Тамтой кінш піде до війська. Всі коні від нас ішли до війська”.

„Так, так”, згоджується Юрай. „Ну, маєш тут чисто. А ти сам був у війську?”

„У кінноті, пане”, вишкірюється Маня й напуває трілітку. „Дивіться, господарю, яка суха голова, який задок — гейда! ну так, ц-ц-ц-ц — обережно, пане! ах, який розбишак!”, каже й бе коня кулаком по шиї. „Ах, пане, це кінш, так кінш!”

Гордубал не почуває себе вдома в гострих випарах конюшні; братчику, то інакше пахне коровинець, гноем та молоком, пасовиськом та домішкою. — „Де маєш те лошя?” питається.

Лошя ще кучеряве й саме ссе, це лише самі ноги; кобила обертає голову й дивиться розумними очима на Гордубала. Що ти за один? Юрай розтаває й гладить кобицу по

стегні; воно тепле й гладке як оксаміт.

„Добра кобила”, править Степан, „але важка. Господина хоче її продати — знаєте, пане, мужик за коня доброї ціни не дасть, а у війську хотять лише гарячу кров. Холодні коні не оправдали себе. Краще мати однакову стайню”, гадає Степан. „Не знаю, як ви на це дивитесь, пане”.

„Ну, Поляна на цім розуміється”, бурчить Гордубал ніяково. „А що воли, волів Поляна не має?”

„Нашо воли, пане?” вишкірюється Степан. „До поля до-даси, бачиш, коня. — мясо-де виплачується, господарю. Плекання свиней, це ще так-сяк. Чи ви бачили, якого кнура має господина? Шість лях, пане, й сорок поросят. Поросята добре продаються, здалека сюди приходять покупці. Свині як слони, чорний писок, ратиці чорні”.

Гордубал поважно киває головою. „А шож молоко — де для них береже молоко?”

„Від селян, прошу красно”, сміється Маня. „Ех, ти, ти хо-

НА БІЖУЧІ ТЕМИ

НОВІ ЧАСИ — НОВІ ОБИЧАЇ.

Супроти пакту між Гітлером і Сталіном нарисували одні американські рисівники нібито новий вигляд статуї робітника на советським павільйоні на Світовій Виставі в Нью-Йорку: на лівім рамені має він уже перев'язку со свастикою, а советську зізвуду з правої руки відложив, щоб віддати фашистський поклон.

Думка видно широко прийнялася, коли можна стрінути людей, які беруть цей сатиричний натяк за правдивий проект, і коли люди, поглянувши на статую, кажуть: „То зміни ще не зробили?“

Новий проект не лише відповідав би новому союзові Советів, але й був би більше зрозумілий американській публіці, яка часто зовсім не розуміла, звідки в руках большевицького робітника взялася червона зізвуда. „То все гарно“, кажуть, говорив один відвідувач вистави, „але чому советський павільйон має розголювати департаментову крамницю Мейсі?“ (Мейсі живає червоною зізвудою на своїм крамничнім прапорі).

ЯК ЦЕ ВЛАСИВО СТАЛОСЯ?

Дехто пробує розмовляти, питання, як це так сталося, що фон Рібентроп, Гітлерів міністер заграничних справ, котрий створив антикомуністичний фронт, тепер самий зробив пакт со Сталіном.

Одні кажуть, що він його створив і він його й розбив. Інші кажуть: ні, він його не розбив; він його поширив: приєднав до нього Сталіна...

ВИБИРАЙ СОБІ, КОТРИЙ ТОБІ МИЛИЙ.

Американський картуніст Готон зобразив польсько-німецьке напруження, представивши Гітлера, як з револьвером у руці заставив поляка стати на скринку під шибеницею. Гітлер уже держить у руці шнур, що обвиває скринку, на котрій стоїть поляк: як Гітлер потягне за шнур, скринка усунеться зпід ніг поляка і цей повисне на шибениці. Треба ще лише, щоб поляк заложив голову в петлю. Та він видно боїться закладати. Гітлер йому кричить: „Клади там голову, бо інакше — стріляю!“ Виходило, що поляк міг

би голову в петлю не вкладати. Адже й так умирати: чи від кулі, чи від петлі. Однак недавно трапився в Нью-Йорку випадок, що чоловік кинувся в ріку, щоб втопитися. Поліцей, стоячи на березі, виняв револьвер і крикнув до самогубця: „Плини зараз до берега, бо стріляю!“ І самогубець, що в воду скакав, щоб втопитися, під цю загрозую смерті поплив до берега.

Можливо, що й Польщі не всеодно, як умирати: може бути, що на шибениці краще.

ГОРЕ ДРІБНИМ.

Кореспондент „Асошіейтед Прес“ у Ковні, столиці Литви, малює важке положення Литви в теперішній ситуації. Наближається війна, як тоді виглядало, між Росією й Німеччиною. Литва зовсім природно питається сама себе: що станеться, як вони з собою зустраться? Що буде, як вони почнуть битися на литовським подвір'ю? Чи допоможе це проти таких сил 200,000 на литовська армія? Чи може себе охоронити півтретя міліонна держава?

Зовсім природно. Та природа має готову відповідь: що діється в криниці, в котрій є дві щуки й мересничка? Знаємо: одна з щук зість мересничку, а потім одна щука буде пробувати зісти другу щуку. Такий звичайний вислід ситуації. Та бувають і інші виследи: буває, що заки котрася щука досягне мересничку, щука зчепляється з собою, одна ковтне другу й обі загинуть. А мересничка поживе далі. Буває.

ЧИ КРАЩЕ?

Пише кореспондент, що Литва відноситься з недовірою до Росії. Себто вона боїться, що Росія хоче її загорнути.

Це було до московсько-німецького пакту. Чи ослабили литовські побоювання по проголошенні пакту, чи може ще більше скріпилися? Якже не буде війни між Росією й Німеччиною, а буде між Польщею й Німеччиною, яка тоді доля Литви?

Це питання нагадує питання кухаря в казці до карася: Якже тебе, карасику, варити? З цибулею, чи в хроні?

ПОТІХА.

Велике виправдання придумали большевики на пакт Сталіна з Гітлером, котрого

так довго ляляли на всі застави: чи не читали, що не Молотов їхав до Гітлера, а їхав фон Рібентроп до Сталіна? Як бачимо, важна справа, хто до кого поїхав у гості; а це, що там у гостях робили, не важне.

Старе рабське наставлення: в мене нині пани були...

ВІСЬ.

Чутки про охолодження відносин між Італією й Німеччиною повторюються щораз упертіше.

Скільки в цьому правди і як остаточно справа повернеться, ніхто нині не знає. Навіть і Мусоліні, котрий усе знає.

Всетаки для цього віддалення є зовсім поважні основи. Німці здавна говорили: „Що то нам за союзник — Італія: Ось Росія — то був би союзник“.

А в Італії від часу, як Німеччина розвела тісніші зв'язки між німецькою і італійським військовим штабом, говорили: „Ми всі очевидно за вісь Берлін—Рим. Але ми не за вісь Берлін—Берлін“...

ЩЕДРІ.

Клопів мають мадяри з німецькою пропагандою. Останніми часами вона взялася на добре до мадярських справ. Знаючи добре потреби селян у Мадярщині, почали німці обіцувати мадярським селянам землю. Очевидно, за ціну німецького панування над Мадярщиною.

Навчилися, видно, німці від Чеймберліна, котрий відмовився подарувати до музею історичну парасолу, з котрою він їздив до Мінхена.

Як то, ви такий щедрі чоловік, даєте Німеччині Чехію, даєте Італії Альбанію, а нам парасолі не хочете дати? Еге, каже Чеймберлін, „парасоля — моя!“

ВЧАТЬСЯ.

Ледве чи був який уряд більш дитинний московсько-німецьким пактом, як японський. Там на вістку про пакт зрезигнував цілий міністерський кабінет.

І не можна дивуватися: Японія здавна рахувала на приязнь Німеччини, як на чотири тузи. Тепер ці розрахунки показалися сподіваннями на мильну баньку.

Японський уряд один проти пакту заперечував. І то не стільки проти пакту, як проти його нагlosti, проти того, що про свій намір порозумітися з Росією Німеччина Япо-

нії, свого союзника, не повідомляла.

Може й справді не повідомляла. Але чи Японія не могла про це довідатися? Як могли довідатися американські газети, чому не могла Японія? Невже є речі, які легше довідатися ворогові, як приятелю?

3 УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ.

МІЛВОКІ, ВІС.

Наш виступ серед американців.

Мало хто подає відомості з нашої місцевості. Можливо, що нема так дуже про що писати. Але тепер стався випадок, що ним таки варт поділитися з ширшим українським загалом. В нас, у Мількові, в липні ц. р. відбувався впродовж цілого тижня фестин, у якій брали участь 40 націй. Серед них взяла участь і наша громада, а саме виступили в програмі цього фестину молоді, роджені тут українці й українки, з народними танцями. Сталося це завдяки інструкторові Теодорові Раковецькому, а також дівчині Стелі Даць, котра ніколи не пропускає нагоди, щоб десь не зареєструвати української нації серед чужинців. Деколи вона сама виступає в українським народним строю з танцями і так робить пропаганду для українського народу. Якби так уся українська молодь хотіла цікавитися українськими справами і репрезентувала нас серед чужих, то скоро

цільний світ про нас добре знав би.

Коли наступила програма нашої групи, то заповідач пояснив, що це за група. Були оплески, як звичайно. Але коли наші почали танцювати, то зірвалася справжня буря оплесків. Особливо оплескували сольо-танець Раковецького. Отож наша група дістала зі всіх груп найбільше оплесків під час програми.

Та, на жаль, наша група не була згадана в місцевім журналі. Правда, не було агадки і про яких інших, алеж наша група зискала такі чисельні оплески, що не повинні були її в журналі проминути.

Не знати, кого за це винувати. Здається, що трохи в тім ми самі винувати, бо не всі ми показуємося серед чужинців і вони не раз забувають, що ми окрема національність.

Також не раз наші люди зазвужують підкреслити перед чужинцем, що вони українці. Скільки разів трапляється, що наші люди, щоб уникнути зайвих запитів, говорять, що вони або поляки, або росіяни, чи австрійки. А скільки разів буває, що наші люди в товаристві одного поляка самі викликаються своєю національністю і починають собі говорити по польськи.

З цього треба лікуватися. Бо ми нація з глибокою культурою, яку часто крадуть нам чужинці і нею вихваляються перед світом. Нарід, який створив таку культуру, повинен бути гордий на себе і свого не стидатися.

Н. Кудринський.

ПРИВИТАННЯ ДЛЯ ГІТЛЕРА В ПАРЛЯМЕНТІ.

Радіва фотографія со сцени в німецьким „райхстагу“, коли на засідання з'явився німецький канцлер Гітлер. У своїй промові при тій нагоді Гітлер запевнив, що його домагання до Польщі віддати Данциг і Коридор увінчаються дипломатичною або мілітарною перемогою.

„СВЯТА ЗЕМЛЯ ПАЛЕСТИНА У СВІТЛІ СУЧАСНОСТІ“

(Спогади з концертної подорожі по землі Обітованій українського артиста-співака Михайла Немоловського).

(2)

Ідемо вліво і вступаємо з передньої частини храму до його середини. Високу куполу прорізають кілька віконеч і місце соняшне сяйло, обарвлене блакиттю купола і срібних зір на ньому, чудовими проміннями врываються до храму, грає і передівається на потемнілих ризах образів, жартливо пестить русяву голівку дівчинки і наддає її ніжному обличчю всі барви спектра. Ясно помаранчева нараз змінюється на блакитно-фіолетну, чи жовто-синя на червоно-зелену. Долі, просто під куполом, стоїть маленька церквочка-гробниця. Низький прицілок заставляє входячого зігнути ся, ввійшовши ліворуч, опинимося в невеличкій кімнатці. Стіни увішані образами в золотих ризах із дорогими каміннями, лампади і свічки ясно сяють і праворуч у ризних квітах утопає оздоблений у золото саркофаг (гріб) Христа.

Коліноприклонені людські

постаті гаряче моляться, слези спадають по їх ликах, гаряча молитва опанувала їх. Ця атмосфера заставляє навіть цілковитих „атеїстів“ пригадати над своїм духовним „CREDO“, над тим, що є вище над їх шоденні турботи, про те, що тут були міліони людства: багаті і нищі, генії і бездарні — і знайшли вони те, по що прихотили: полекшу, моральне задоволення і внутрішній спокій. Випадково зустрів знайомого з Праги (Чехословачія), студента-доктора юридичних наук, бувшого гусарського офіцера, що закінчив університет і... постригся в черці. Бурне гусарське і веселе студентське життя він змінив на скромний одяг простого черця. Як мені оповідали, він став незвичайно релігійною людиною і навіть хотів відійти до пустелі, алеж завдяки туберкульозу, у пасивному стані, ігумен монастиря не дозволяв йому цього! Дійсно, це булоб загибінню для його сла-

бого здоров'я. Мене він водив усюди, де тільки рахував для мене цікавим. Оповідав так: Перед Великоднем, у Страстний Четвер, патріарх Вселенський і Грецький (покійний Доміан того часу), в одній туниці, лишається і моляться один в каплиці Господнього Гробу. Він має 33 свічки, по числу років Христа, і при молитві вогонь з атмосфери запалює ці свічки. Тоді патріарх дає вогонь молячися. Натопив у цей день до храму страшний. Набивається стільки людей, що навіть на карнізах храму чіпляються, щоб бачити все на власні очі. Приходять і інших релігійні люди, жиди й араби. Люди запалюють свічки від патріаршого вогню і цілим снопом вогню вмиваються, як водою. Вогонь у перший момент не палить, не горить від нього ні всу, ні борода. Знайомий чернець казав мені, що також робив це і незвичайно дивувався цьому чудесному явищу.

Виходимо з храму і йдемо у напрямку Голгофти. По дорозі великий, металевий „пунземлі“ (таку назву надали місному, круглому стовпові, що міцно сидить у фундаменті храму). Про це я нічого не розпитував і звичайно це про-сто один із забобів будів-

ничих храму. По небагатьох сходах підіймаємося на Голгофту. Це було місце катування злочинців і їх тіла кидали у долину, кілька метрів глибоку. Тепер Голгофта знаходиться під загальною стріхою храму і тут зроблений притвір із вітварем. Місце, де стояв Чесний Хрест Господень, знаходиться на престолі вітваря. Вертаємось назад по сходах і обходимо скелю, Голгофту, ліворуч із того боку, де саме на краю стояв хрест, що на ньому розпинали Ісуса Христа. Коли настала велика тьма, то скелі трісла і кров Ісуса зросила череп Адама, що знаходився у тім місці. Так був викуплений кров'ю Небожителя гріх першородного чоловіка.

Звичайно бачив я лише тріщину в скелі, але черепа не було, тай воно і нема потреби переконувати когось, що він там мав бути, чи мусів бути. І всіх народів всесвіту релігія приймається такою, як вона є. Висока ідея може зодягатися у різноманітні форми містичизму і навіть фантазії, щоб легше просякла і прийнялася більш недосконалими і менш культурними слоями суспільства. Тут нема місця ані скептицизму, ані певного роду іронії! Не бажано навязувати читачеві своїх поглядів,

лише цілком об'єктивно підкреслю, що всі релігії мають дещо фантастичне в своїх засадах притягнення мас. Чомуж і нам не мати цього, осуджувавши чудові образи і форми біблійного минулого? Пару кроків від тріщини, у скелі Голгофти знаходиться кілька могил, висічених у камінню, але порожніх, казали: Никодимові і ще якісь невідомі.

Покидаю храм Господень! У руках цілий город цвітів, пальмового листя, свічок, що взяв із собою з Гробу Господнього, у світлій надії привезти це до своєї дружини і дати близьким знайомим. Буда вже досить пізня година і тому аж другого дня чернець Олександр навів мене до акафісту з тою думкою, щоб я поміг трохи співати. Еромонах грек, коли почув спів, дуже роздобрився і дав свій дозвіл подивитися на святі моці і релігійні реліквії. Разом із Олександром подивилися ми на казавчик Чесного Хреста, що стоїть на вітарі цієї каплиці, на нетліні руки і часті тіл мучеників і святих, що групами лежать у своєму віковому спокою. Іх часті потребували до антимінсів у храмах цілого християнського світу.

Пополудні був у жіночому монастирі Єлеонському. Ігу-

ПОЗІР! СВАТ ДІРФІЛД, МАСС., І ОКОЛИЦІ! ПОЗІР!
ЗАХОДОМ ТОВАРИСТВА ГАЛИЦЬКА СІЧ,
відділ 207. Українського Народного Союзу
— вштовтується —
СОЮЗОВЕ СВАТ
ДВАЦЯТЬ-ЛІТНІЙ ЮВІЛЕЙ СВОГО ВІДДІЛУ,
сполучений з 45-літнім ювілеєм Батька Союзу
В НЕДІЛЮ, 10. ВЕРЕСНЯ (SEPTEMBER 10, 1939)
В годині 10. рано відправиться Служба Божя і паанакхда за померлих членів в місцевій українській церкві в Дірфілд, Масс.
Зараз по відправі всі відіуть на площу грім. В. Гудини в Pine Nook, So. Deerfield, Mass.
Тут почнеться Свато. Святончу промову виголосить грім. Н. Дави-ска, гол. рад. У. Н. Союзу з Бостон, Масс.
Програма складається з інтересних точок, як: спів, народні українські танки. Будуть промовляти урядники місцевого відділу.
Тому проситься всіх Союзівців та взагалі всіх українців з Голлоу, Пітсфілд, Амгерст, Лудлов, Спрінгфілд, Масс., численно прибути та довідатися, хто той Батько Союз і що він дає для своїх членів. По програмі спільна забава.
За порядок і чесну обслугу ручить
Святончий Комітет.

НЮ БРИТЕН, КОНН.

День Жінки.

День Жінки став традиційним днем серед українського жіноцтва. Тут і там українське жіноцтво влаштує його. Дня 19 серпня ц. р. я мала нагоду бути на зборах у Глестонбері, Конн., на котрих були наради в справі Дня Жінки. Рішено, що той день має відбутися 3 вересня ц. р. в Гартфорд, Конн., за ініціативою У.З.Х. ОДВУ, в злучі всіх жіночих товариств і при допомозі Стейтової Організації.

Минулого року такий день відбувся в Нью Бритен, Конн., з участю великої маси народу і приніс гарний прихід, передісім підніс на дусі українську жінку. Це свато так припало до вподоби жіноцтву нашого стейту, що воно рішило і цього року його влаштувати. Тепер на нас, жінки стейту

Конетикот, лежить обов'язок показати, що ми вміємо не лиш укладати гарні пляни, але і їх переводити в життя. Ми мусимо показати, що це свато випаде найкраще. Тому берімся добре до праці, забуваючи місцеві дрібничкові непорозуміння і стараймося так розпропагувати той день, щоб на нього прибуло найбільше людей. А коли той день удасться, то будемо самі скріплені на дусі, а також буде з того користь загально українським визвольним вмаганням. На рідних землях ведеться немилосердна боротьба, вороги хочуть нас вигубити, а наші герої не даються. Лється кров, гинуть по тюрмах сотки нашої молоді. Ми не можемо безчинно до того приглядатися. Мусимо нести помч рідному краю в його змаганнях до волі.
Ольга Козира.

SEE THE TRIDENT!

How did the Poles and Russians conquer Ukraine?
For brilliant analyses read "The Polish-Ukrainian War," by V. S. Dushnyk, and "The Bolshevik-Ukrainian War," by Mykola Selborsky, in new Trident just published.
Also "My Last Days in Carpatho-Ukraine," "Ukrainians in America" and others totaling 64 pages.
Subscription—\$1.50; copy—15¢; P. O. Box 13, Sta. D., New York.

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ.

УВАГА! ДРУГІЙ РАЗ В СТЕЙТ КОНЕКТИКАТІ, УВАГА!
ЗАХОДОМ УЗХ-ОДВУ, В ЗЛУЩІ ВСІХ ЖІНОЧИХ
ОРГАНІЗАЦІЙ, ПРИ ПОМОЦІ СТЕЙТОВОЇ
ОРГАНІЗАЦІЇ

ДЕНЬ УКРАЇНСЬКОЇ ЖІНКИ В НЕДІЛЮ, 3. ВЕРЕСНЯ (SEPTEMBER 3, 1939)

у ARBEITER LIEBERTAFEL PARK,
PROSPECT STREET, EAST HARTFORD, CONN.
Парк буде відтворений від год. 10, рано. — Вступ 25 ц.
ПРОГРАМА ДНЯ:

0. год. рано: полева Служба Божої і молебень за визволення України. Відправити о. С. Баладжук, парох укр. греко-католик. церк. Гартфорду, при співучасті хорів з Гартфорду і Глестонбері.
1. год. пополуночі: Свято відкрити пані М. Вовк, голова Санта, при дефіляді всіх жіночих відділів.
Бесіда: пані Стефанія Галичак, голова УЗХ-ОДВУ; пані Мерешак, голова Стейт-Організації; представниця від стейт-молодої організації в англійській мові.
Хори Гартфорду і Глестонбері відспівують українські пісні під дир. пана дяко-вчителя Похурського.
Проситися всі українські організації прийти з відзнаками і в уніформах, бо під час програми будуть знімати фотографії.
На випадок непогоди там на місці є галя. — Музика добірає.
До участі в цьому святі запрошуємо всі сестринства, братства, парохії, укр. клуби, Союз Українок, Золотий Хрест, Стейт-Організацію, з ближчих і дальших сторін.
Українці і українки! Нехай на тім святі не бракує ні одної української організації! Всі українці, а зокрема жіноцтво, повинні прийти на це свято, чим дамо доказ, що наша жінка не спить, а живе, працює і бореться. Слава Україні!
— Комітет Свята.

ЮЗІРІ РОЧЕСТЕР, Н. Й.

НА ДОХІД ЦЕРКВИ СВ. ІОСАФАТА В РОЧЕСТЕР, Н. Й.

ТОВАРИСЬКА ЗАБАВА З ТАНЦЯМИ В НЕДІЛЮ, 3. ВЕРЕСНЯ (SEPTEMBER 3, 1939)

В 2. ГОД. ПОПОЛ. В НОВІЙ ПАРОХІАЛЬНІЙ ГАЛІ.
Перекладу приготує Комітет парохіанок. Всіх українців з міста й околиці запрошуємо.

НОВІ ПРЕДСТАВЛЕННЯ ДЛЯ ВАШОГО ДРАМАТИЧНОГО КРУЖКА

ЛЕСЬ КРУТИЙ КОМУНІСТОМ, А. Данко, комедія на 2 дії, 4 особи — 30 ц.
ДЕ ЧОРТ НІЧОГО НЕ ВДІЄ, ТАМ БАБУ ПОСІЄ, Р. Моретич, трагікомедія, на 3 дії, 9 осіб — 35 ц.
ШИНКАРЧОКА ЧАРІВНИЦЯ, О. Сказозуб, комедія на 4 дії, 6 осіб — 50 ц.
БО НЕМОЖНА СОБІ із бабамі із дітками ради дати, В. Човник, комедія на 4 дії, 7 осіб — 40 ц.
ЗА СЕСТРОЮ, Б. Іванко, пєса на 5 дії з часів козаччини на основі повісті А. Чайковського, 9 осіб — 40 ц.
НАУКА В ЛІС НЕ ЗАВЕДЕ, Р. Моретич, сценічна картина на 3 дії, з життя молоді, 11 осіб — 30 ц.
ЗА КРАЩЕ ЗАВТРА, М. Балажчук, пєса на 3 дії, 11 осіб — 40 ц.
РІДНА КРОВ, Е. Головін, картина в 4 діях, 12 осіб — 35 ц.
БАБСЬКІ ЗАБОВНИКИ, комедія у 4 відслонах, 7 осіб — 30 ц.
ГАПКА БУШОВНИЧКА, Т. Лілік, комедія на 3 дії, 8 осіб — 40 ц.
ТЕСТАМЕНТ, В. Мартиненко, трагікомедія на 3 дії, 12 осіб — 35 ц.
ВЕЛИКИЙ КНЯЗЬ ВОЛОДИМИР, В. Ковальчук, історична драма в 4 діях, 20 осіб і гурт, з режисерськими помітками і з партитурою — 50 ц.
КРУТИ, історична драма на 3 дії і ЖИВІЯ ПОМЯНИК, апотеоза Крутянського Чину, М. Мирславич — 35 ц.
В КРИПАЦЬКІЙ ТЬМІ, В. Лопушанський, пєса на 2 дії з життя Тараса Шевченка — 35 ц.
САДОК ВИШНЕВИЙ КОЛО ХАТИ, В. Лопушанський, пєса на 1 дію з життя Тараса Шевченка — 30 ц.

Замовлення слати до:
"SVOBODA",
83 GRAND ST., (P. O. BOX 346), JERSEY CITY, N. J.

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ГАЗЕТИ БО
ЧАСТЕ ЧИТАННЯ ВЕДЕ ДО ПРОСВІТИ. А ПРО-
СВІТА — ЦЕ СИЛА. ПИШІТЬ ПО НАЙНОВІШІЙ
ЦІННИК КНИЖОК.

ЯК МИ ПОМАГАЄМО РІДНОМУ КРАСІ

БОЛТІМОР, МД.
На визвольну боротьбу.
Пром. Петро Семенків переслав че-
рез Об'єднання \$5 на визвольну бо-
ротьбу.

ГАРТФОРД, КОНН.
На народні цілі.

Дня 16 липня ц. р. заходом укра-
їнської громади в Гартфорді відбу-
лося посвячення українського й аме-
риканського прапору в парку Лайл
Гавз Гров. Отець С. Баладжук, Се-
сцевий парох, відправив торжествен-
ну полеву Службу Божу і виголо-
сив святої промову. При тій на-
годі присутні зложили такі жертви:
Стейт-Організація, бр. св. Іван:
Христелія, Глестонбері, Конн., п.
\$5; Н. Приймиский, \$2; по \$1: В.
Дерлява, В. Стефанія, Нечесов-
ський, К. Ярушечка, Федина, В. Га-
личак, Тимчинин, Машинський, Л. Ано-
нович, М. Пиварчук, Маринська, Е.
Мокрицька, Михайличук, П. Данилюк,
С. Мутиль, Е. Каламні, С. Драпак,
А. Піх, К. Саламан, А. Сейдон, К.
Сатан, І. Семенюк, Г. Сикора, Ка-
леша, Стисло, А. Локот, П. Богат-
чук, М. Вовк, А. Мартинюк, В. Кри-
марський, Н. Хорнат, К. Савка,
М. Саламаха, Габіла, Д. Гемба, А.
Савка, М. Мульська, А. Ковальська,
Е. Микита, Сузар, Галу, С. Косийкий,
Слипка, К. Яримець, М. Косийкий, Си-
дорак, Смик, Дзидик, В. Мовчук, Фе-
дирко, М. Ярошевич, М. Савяк, І. О-
лендер, Н. Лата, П. Скоробогатий,
Криль (старший), Т. Лабінець; дріб-
ними \$17.60. Разом \$92.60. Гроші ви-
слано через Об'єднання з призначен-
ням по \$46.30 на раненіх Січовиків
Карпатської України і визвольну бо-
ротьбу.

Комітет.

ДІТРОЙТ, МІШ.

На поміч раненім Січовикам.

Відділ 14-тих УЗХ-ОДВУ та 24-
тих ОДВУ до 15-го жовтня ц. р.
були зібрані \$302. Імена жертводав-
ців вже були проголошені в нашій
пресі. Тепер знову зібрано \$52.75.
На цю суму зложили: П. Криль
\$6; В. Саворон \$5; по \$2: М. Ни-
ла, І. Піварчук, М. Процьків, П.
Вандук, Н. Латуш; по \$1: І. Дачук,
С. К. Онуфрейтон, С. Костюк, Т. Ві-
хорак, Н. Сенюк, І. Голубицький, М.
Опалок, А. Соломко, Т. Кітан,
П. Тимочко, І. Іванівський, В. Кор-
нар, К. Лутка, М. Марчук, П. Кор-
лай, М. Булка, А. Кулагавчук, В. Е-
нак, Т. Тимочко, В. Білей, В. Задок-
ко, І. Захарія, П. Зеліський, А. Ро-
манчук, С. К. Онуфрейтон; по 50 ц.:
О. Філь, П. Галабура, А. Ладика,
П. Білей, В. Даченко, О. Шеремета,
С. Нечимбіст; М. Чумак, 25 ц.;
дрібними \$3. Разом з попереднім
збіркам наші відділи зібрані \$282.75.
Управа 14-го від. УЗХ-ОДВУ.
Управа 24-го від. ОДВУ.

КЛІВЛЕНД, О.

3 панакхиди та концерт бл. п. Е.
Конювальця на визвольну боротьбу.

Дня 21-го травня ц. р. заходом
братніх відділів ОДВУ відбулася па-
нахиди в українській греко-като-
лицькій церкві за душою бл. п. Е. Ко-
нювальця. Панакхиди, при гарно про-
браній музиці, відправив о. С. Жу-
равський. Під час панакхиди зібрано
\$34.68 на визвольну боротьбу. Зло-
жили по \$1: І. Попович, П. Голова-
чак, П. Поліняк, П. Паула, А. Пау-
лина, А. Бахорівська, В. Цвіряк,
пані Паула, І. Ільків, М. Рурин, П.
Керик, М. Голубець, В. Форемний,
П. Наконечний, Т. Федорчук; по 50
ц.: П. Труш, Н. Декан, П. Верби-
ська, І. Філіппів, М. Чорний, П. Са-
реда, Н. Капраль, П. Паула, Е. За-
гута. Разом \$34.68.

Збірка на концерт.
На концерт, що відбувся того са-
мого дня пополуночі, наступні грома-
дини зложили пожертви на визволь-
ну боротьбу по \$1: адв. Омар Ма-
лицький, д-р Н. Михайленко, Д. Ша-
гала, М. Притулак, П. Хміль, В. Ке-
дио, А. Білінський, Н. Бобечко, Н.
Стран, М. Колодій, М. Когут, М.
Шенко, І. Віваровський, В. Коцюк,
А. Павліна, О. Купчик, В. Жечак,
А. Притулак, К. Попович, Т. Бобечко,
Ю. Гриняк, І. Габіла, Т. Олар; по
50 ц.: С. Олексик, Войтек, Мельник;
С. Когут, Д. Дорош, М. Маковський,
В. Пинаур, О. Шалалій, М. Верби-
ський, Н. Бусько, Т. Юрків, Н. Пови-
ський, А. Сухарик, М. Петришин. Разом
\$41.69. З продажів віддачок
\$15.17. Разом \$56.86.

Н. Д.

ПАСЕЖ, Н. ДЖ.

Панакхиди по бл. п. Е. Конювальця.
Дня 28-го травня ц. р. відбулася в
греко-католицькій церкві панакхиди за
душою бл. п. Е. Конювальця, на якій
присутні віри зложили пожертви на
визвольну боротьбу: В. Матвій \$2;
по \$1: Е. Ковальський, С. Винар-
ський, Е. Криловський, А. Княйло,
І. Клопін, Т. Велігорський, Ю. Стех,
І. Мечник, М. Комар, пані Молодо-
вич, М. Голубко, М. Бакуненко, П.
Телевек, А. Редька; по 50 ц.: А.
Ванько, М. Яримак; дрібними \$3;
пушок за віддачок \$5.41. Разом
\$25.41.

В. Матвій.

КЛІВЛЕНД, О.

3 „шарв парті“ панні Лежан зі-
брано \$7 на визвольну боротьбу.
Зложили по \$1: Е. Купчик, М. Га-
личак, О. Курчик; по 50 ц.: М.
Малюк, Ф. Терещак, П. Лекан,
М. Голубець, С. Олексик, І. Лекан,
Н. Наконечний 25 ц.

ГАРТФОРД, КОНН.

З ювілею УЗХ-ОДВУ на поміч
Січовикам.

Зложили по \$1: о. С. Баладжук, пані
С. Галичак, М. Цікман, Е. Гамке-
вич, М. Савяк, М. Федішин, Е. Да-
нилюк, Е. Ботримен; дрібними \$14.85.
Наша членка Анна Медвідь подару-
вала ляльку, з котрої прийшло \$6.30.
3 пушки: А. Данилюк \$1. П. Ю.
Локот зложили \$1 на визвольну бо-
ротьбу. Разом \$18.30.

Марія Курдина,
рек. секр. УЗХ-ОДВУ.

ГІТЛЕР

під час недавнього приїзду до
Берліну.

Вуйко.

— Шановний добродію,
ви дуже схожі на мого
вуйка. Ті самі добродуш-
ні очі, ці сама елегантна
сива борідка...

— ...Щож, у житті ча-
сом так трапляється...

— Крім цього мій вуй-
ко все мені позичав п'ять
злотих.

ПАРИЖ У ФРАКАХ І ВЕЧОР- НИХ СУКНЯХ ПРИГЛЯДАВСЯ СМЕРТІ ВАЙДМАНА

У червні ц. р. згинув під
гілотиною славний, киль-
какротний убивник жінок,
Вайдман. Його стратили
на світанку на площі пе-
ред версайською в'язницею
Сен Пер.

Убивник виявив до о-
станніх хвилин спокій і
повну рівновагу. Коли
прокуратор у товаристві
адвокатів засудженого і
представників в'язничної
адміністрації ввійшов до
келії, Вайдман уже не
спав. Прокуратор прочи-
тав традиційну формулу.
Вайдман блідий, однак
зовсім спокійний, сказав:
— Я готовий. Я вас уже
вчора ждав.

Засуджений відмовився
від папіросок і тільки за-
намовою адвоката випив
рум. Оборонець Вайдма-
на, виконуючи за дозво-
лом прокуратора доручен-
ня рідні однієї з жертв, по-
кійної Ожин де Ковен,
звернувся до Вайдмана з
запитом, чи перед убив-
ством він не посягнув на
честь своєї жертви.

— Я говорив уже в суді
й тепер повторюю: я не
зробив у відношенні до
Ожин де Ковен ні одного
руху, не сказав ні одного
слова, яке могло б кинути
тінь на її пам'ять.

Вайдмана відвели до
канцелярії, щоб виконати
останні формальності. Він
вручив кожному з своїх
оборонців листа, в якому
дякував за поміч. Опісля
Вайдман вислухав у в'яз-
ничній каплиці богослу-
ження, висповідався і вру-
чив священникові запеча-
таний пакет із проханням
вложити його до могили.
Що в пакеті було — неві-
домо. В кожному разі його
прохання виконали.

Помічники ката ввели
Вайдмана на в'язничну пло-
щу в год. 4.30. Юрба, яка
простояла при воротах
цілу ніч, відкрила голову.
Страчання тривало рівно
12 секунд. Тіло страчено-
го відвели на цвинтар під
Версалем і поховали в мо-
гилі, що її з доручення
рідні Вайдмана пригото-
вано напередодні смерті.
На могилі нема ніякого
напису і вона, згідно з
звичаем, залишиться не-
відома.

Адвокат Джафері, я-
кий боронив Вайдмана,
був зворушений спокоєм і
зрівноваженням засудже-
ного та виявленою поко-
рою.

— Він жив, як потвора,
але вмер як праведник —
сказав після виконання
смертного присуду до
журналістів відомий адво-

ДРАГІША ЦВЕТКОВИЧ,

югославський прем'єр, що
зреорганізував міністерський
кабінет, щоби прийняти до
нього кількох хорватів.

кат, у якого в очах бле-
стали сльози.

Паризькі часописи під-
креслюють ганебну пове-
дінку юрби, яка до вико-
нання смертного присуду
поставилася як до теа-
трального видовища. На
площі перед в'язницею
стояли вже від півночі ав-
та, що прибули з Парижа.
Жінки були в вечірних
сукнях, чоловіки у смо-
кінгах. Підчас страчання
було теж чимало черні,
однак ріжниць в поведін-
ці не було ніякої: всі жар-
тували, сміялися і виявля-
ли своє негодування з то-
го приводу, що страчання
відбулося годину пізніше.

Якось жінка передягну-
лася в мужеське вбрання
та вмішалася в юрбу жур-
налістів, щоб стояти як-
найближче гілотино. Її
зловили самі репортери й
передали поліції.

Дехто вибрався аж на
дахи дахів і щойно полі-
ція була приневолена
зіймати їх відти силою.

У той мент, коли поміч-
ники ката повалили Вайд-
мана на гілотину, на пло-
щі зацарила мертва тиша.
Якийсь батько, що привів
свого малого сина, підніс
його собі на плечі, щоб
хлопчина краще бачив.
Хлопець приглядався до
страчання з великим заці-
кавленням і коли ніж гі-
лотино впав, скрикнув
нискливим голосом на ці-
лу площу:

— Готове!

Така то паризька юрба.

Бойться.

В п'ятій годині над ран-
ком мають виконати при-
суд смерти на генстері.
На пів години перед еке-
зуюцією засуджений гри-
має до дверей:

— Гей дозорець! До-
сто чортів! Негайно му-
сьте дати мені інший син-
ник, бо мене на смерть за-
гризуть блощиці.

ФАРМИ

НА
ПРОДАЖ

ФАРМА НА ПРОДАЖ АБО НА
ОБМІНУ ЗА ДІМ. 150 ак.
рів. Земля добра, без каміння. Под-
статком дерева. Вода для риболов-
у в купанні. Положена в самому селі.
Дім великий, новий, 8 кімнат. Все
модерне. Народна й шкільна їдаль-
ня. Довкола багато фабрик. Велика
барна на 13 корів. Всюди електрич-
не освітлення.

Mr. KUZMA SUSECK,
P. O. Box 12, Central Village, Conn.

WM. TROYANOWSKY

Dealer in Frigidair (Made by G. M.)
MAYTAG WASHERS, RADIOS,
SINGER'S SEWING MACHINES
SALES — SERVICE — REPAIRS
(Найкраще направляє і продає.)
129 S. LENOX AVENUE,
Phone 376 R. FRACKVILLE, PA.

ЗАНЕДБАНИ ХРОНІЧНІ НЕДУГИ

доводять до безпартійного терпіння.
Аналіз крові, луги „Екс“,
аналіз сечі, медична екзамінація
ПО НИЗЬКІЙ ЦІНІ
запечатьють укладу діагнозу.

Ревматичні стани, „Гей-Фівер“, астма,
клатові відходої кишків, піхура,
залоз і нирок лікується модерними
способами. — ПОРАДА ДАРОМ.

DR. DERUNA

128 East 86th St., New York City,
Кожного дня від 10.—2. год.
і від 4.—9. у неділі від 10.—2.
Особна їдальня для жінок.

Д-Р ЮРІЙ АНДРЕЙКО

УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР,
ХІРУРГ І АКУШЕР
321 E. 18th STREET,
between 1st and 2nd Avenues,
NEW YORK, N. Y.
Tel. GRAMERCY 5-2410.

Урадові години: рано від 10 до
12. Вечір від 6 до 8, а в неділі
рано від 10 до 12.

МИРОН ЛИТВИН

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
Без ріжниць, як дяделю позв.
Ньюарком. Вразі потреби теле-
фонуйте до нас. Обслуга шира
і чесна. — Office
383 MORRIS AVENUE,
cor. Springfield Ave.
NEWARK, N. J.
Phone: Essex 3-5347

ІВАН БУНЬКО

УКРАЇНСЬКИЙ УНДЕРТЕЙКЕР
заряджує погребам по ціні так
низькій, як \$150. Обслуга
найкраща.

JOHN BUNCO

Licensed Undertaker & Embalmer
437 E. 5th ST., NEW YORK CITY.
Dignified funerals as low as \$150
Telephone: GRAMERCY 7-7661.

ПЕТРО ЯРЕМА

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
ЗАНІМАЄСЯ ПОХОРОНАМИ
В BRONX, BROOKLYN, NEW
YORK І ОКОЛИЦЯХ

129 E. 7th STREET,
NEW YORK, N. Y.
Tel.: Orchard 4-2568

BRANCH OFFICE & CHAPEL:
707 PROSPECT AVENUE,
(cor. E. 155 St.), BRONX, N. Y.
Tel. Melrose 5-5577

Перепросини.

— Я вчора назвав тебе гі-
попотамом. Але тому, що
я довідався, що ця скоти-
на коштує кількадесят
тисяч злотих, відкликаю
це слово.

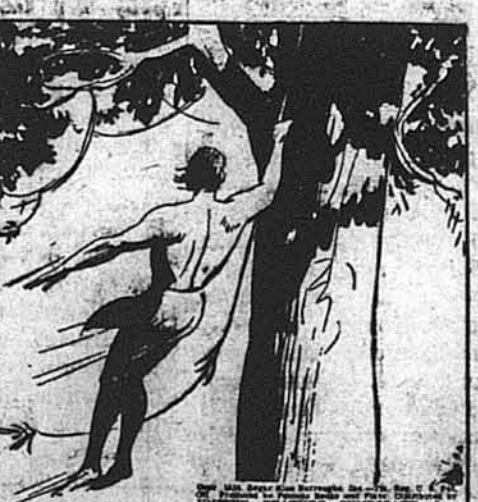
В той час, як п'ять левів
гналися заду ва Тарзаном,
він рішив розправитись напе-
ред тим, що стояв перед
ним. Передівсім Тарзан завва-
жив, що лев дуже здивувався
його тактикою, що він, за-
місць утікати, пустився йому
назустріч. А здивування в зві-
рів дуже скоро перемінюєть-
ся в страх.

Стоячи напроти себе, вони
міряли себе очима. Видно бу-
ло що лев волив би якомсь із
„чесно“ вийти з цієї ситуації,
себто відійти собі і з Тарза-
ном не боротись. Та він ще
хвилю мірвав Тарзана очима.
Тепер Тарзан набрав повні
груди повітря і з цілої сили
варевів. Це було забагато для
льва. Він обернувся і втік.

Тарзан миттю кинувся на де-
рево. А за кілька хвилин п'ять
левів прибігли на те місце і
піднесли свої голови вгору, до
Тарзана. Недалеко від них сто-
яв той лев, що перелякався
Тарзана. В його очах був со-
ром. Тому він не хотів при-
лучуватись до решти. Тарзан
мало мав часу до страчання.
Верхами дерев він пустився
вперед.

Перескакуючи з верха на
верх, він зблизвився до столи-
ці Атте, в якій була увязнена
Гонфалія. Він рішив увійти до
столиці через північну браму,
яка звичайно не була добре
стерезена. Всетаки там була
небезпечка, що світло місяця
освітлює його і його відкри-
ють, ще заки він ускачить у
столицю.